

Almindelige fænotyper blandt tamrotter i Danmark

[Fænotype = Betegnelse for det faktiske udseende. Resultatet af gensammensætningen, genotypen.]

Af: Astrid Loft Hansen - Indehaver af Hedvig's Rotterede - HosHedvig.dk - 2012

OBS: Ingen kopiering tilladt uden forfatterens tilladelse – kun til privat brug.

Herunder er en række eksempler på danske tamrotter. Groft opdelt i først enkeltfarver, kombinationsfarver, så effekter, aftegninger og pels. Jeg har forsøgt at forklare de forskellige typer bedst muligt for hvert eksempel, så du kan finde ud af hvad lige din tamrotte er, selvom den ikke helt ligner nogen af dem på billederne. Vi har ingen standarder eller udstillinger i Danmark, så der er meget stor variation indenfor hver farve og aftegning, hvilket nogle gange kan gøre især grænserne mellem aftegninger meget flydende.

Det er desuden meget muligt, at her ikke er alle farver eller typer repræsenteret. Jeg har hovedsageligt koncentreret mig om, at få de mest almindelige farver og typer med, og især kombinationsfarverne er meget mangelfulde. Der vil sandsynligvis blive tilføjet mere med tiden, indtil da håber jeg, at dette er en god nok start til at være nyttig.

Sidst, men ikke mindst, har jeg gjort mig umage for ikke at blande arvelighed ind i beskrivelserne. For info om hvordan farver, ører, pels osv. nedarves og kommer til udtryk henvises til siderne om genetik/arvelighedslære under "Opdræt" på min hjemmeside rotterede.hoshedvig.dk

Fænotypen for en tamrotte kan når man ikke er vant til at læse dem, se meget kaotisk og uforståelig ud. Det er dog altid samme opbygning, og så snart man vænner sig lidt til termerne giver remserne ganske god mening.

Som udgangspunkt er rækkefølgen: farve – aftegning – ører – pels. Navnene på effekter ligger forskellige steder alt efter effekten, hvilket kan ses i afsnittet om effekterne.

Bemærk at standard ører og pels ofte ikke nævnes i tamrottens fænotype.

Et helt simpelt eksempel på en fænotype er: "Fawn berkshire dumbo". Farven er altså fawn, aftegningen berkshire, ørene dumbo og pelsen standard.

Dumbo og db forklares her med det samme. Dumbo er betegnelsen for de ører der sidder nede på siden af hovedet, modsat standard-ører der er mere "oprejste". Db er en forkortelse for dumbobærer, hvilket betyder at tamrotten fænotypisk (dvs. udseendemæssigt) har standardører, men at man ved den bærer et gen for dumbører.

Øjenfarve er afhængig af pelsfarve, og påvirkes ligesom pelsfarven af effekter som husky og siamese. Derudover kan aftegninger hvor hvide områder kommer i kontakt med øjnene (fx blazed) i nogle tilfælde betyde, at det berørte øje bliver rødt, uanset pelsfarven. I tilfælde hvor rotten af denne eller andre årsager har to forskellige farver øjne, kaldes den odd eyed. Man må her gå ud fra, at det mørkeste af øjnene korresponderer med rottens pelsfarve/effekt.

Huskyeyes er et udtryk for øjnene hos en husky, der ofte har en rød nuance, lys eller mørk. Oftest en grad eller to lysere end man ville forvente for rottens pelsfarve.

Ved de pelsfarver herunder hvor intet andet er anført, har rotten/farven sorte øjne.

(Navnene under fænotyperne henviser til ejeren af billedet, ikke nødvendigvis ejeren af modellen. Står der intet navn, er billedet et af mine egne.)

Enkeltfarver:

En rottes farve er ikke afhængig af, hvor stor en del af kroppen den dækker. Farven er altså kun udtryk for, som navnet også siger, den "farve" de ikke-hvide områder har. På nogle kan farven være mere eller mindre utydelig fx grundet effekter. Hos huskyer gælder bl.a. at den reelle farve kun kan ses mens dyret er ungt.



Hedvig's Malavia
Agouti berkshire husky dumbo

Agouti er vildrottefarven. Brun i forskellige nuancer, med hvert hårstrå inddelt i tre forskelligfarvede "bånd", kaldet ticking.



DustyRats Yankee
Black variberk headspot downunder dumbo (rust)

Black er helt som navnet siger, sort. Farven kan dog variere fra næsten chokoladebrun til helt midnatssort.

Rust kan forekomme på flere forskellige farver, og er i dette tilfælde et ret tydeligt rødt skær i områder af pelsen.



Dratini
Chokolade self dumbo rex
Louise Lunte Hartmann Velling

Chokolade er en mørk chokoladebrun, som ingen rigtig ved om er sjælden i Danmark. Dens nuancer lapper nemlig ind over nuancerne i black, så det mistænkes at en del "dårlige" blacks i virkeligheden er chokolade.



GR Cinco

Beige berkshire dumbo
Susan (Hellsus) Nielsen

Beige er meget som den beige vi kender fra alm. farver. Beige og champagne hos rotter adskilles ved, at beige har ruby (mørkerøde) øjne. Bemærk at øjnene hos voksne dyr ind imellem kan komme til at se sorte ud.



Wanted Fire Magic

Fawn berkshire db

Fawn er agouti-versionen af beige. Altså en ticked beige, der giver mere spil og "kraft" i farven, der bedst kan sammenlignes med orange. Fawn har ligesom beige ruby eyes.



Laura

Champagne self
Mea (AuNaturel) van Morgue

Champagne er meget lig beige, eller lidt lysere. Nuancerne lapper dog ind over hinanden. Champagne kan genkendes fra beige på at have pink (lyserøde) eyes.



Charlie

Amber hooded db
Susan (Hellsus) Nielsen

Amber er den tickede version af champagne, og ligner fawn ligesom champagne ligner beige. Amber har ligesom champagne pink eyes.



Hedvig's Laukaz
Blue self (silver)

Blue er en lys grå, ind imellem med næsten metallisk skær.

Silver er de hvide stænk i pelsen. Dette kan ses ved flere forskellige farver.



Hedvig's Cthulhu
Blue agouti self db rex

Blue agouti er ticked blue. Det giver ofte et mere eller mindre brunligt skær i den blå pels, udover farvespillet af de trefarvede hårstrå.



Hedvig's Isis
Russian blue varigated headspot downunder dumbo

Russian blue er en mørkere grå, meget lig den blå man kender hos kaniner eller katte.



Hedvig's Gantu
Russian blue agouti berkshire husky dumbo

Russian blue agouti er den tickede russianblue. Som hos blue agouti kan det give et mere eller mindre brunligt skær (her forholdsvis lidt), samt farvespil af forskellige nuancer på hvert hårstrå.



Carat's Jacen
Mink self dumbo (silver)

Mink er en jævn brun, med nuancer nærmest som kakao eller caffelatte.

Silver giver som ved blue-eksemplet hvide stænk i pelsen, der nærmest kan få den til at skinne.



Blackie's Chandra
Mink hooded db (merle)

Merle er særegent for farven mink, og er områder med lysere farve, der skifter igennem tamrottens liv, og sjældent forbliver et sted i mere end et par måneder.



Regnbuens Agermåne
Cinnamon self dumbo

Cinnamon er den tickede mink, og minder mest om en lys og gylden agouti.



Alenya's Ultima Esperanza
Pearl capped notch
Susan (Hellsus) Nielsen

Pearl* har hvide hårrødder og minkfarvede hårspidser. En lys pearl kan være så godt som hvid, mens en "dark phased" pearl kan være næsten helt mink.

* Pearl kommer kun til udtryk på mink/cinnamon-farvede rotter. Pearl genet skal kun arves fra én forælder for at komme til udtryk. Arves det fra begge er det dødeligt for ungen. Pearl kan ligge skjult hos alle andre farver.



Tetris
Mock mink hooded

Mock mink er en "falsk" mink, der i pelsfarven oftest er helt ligesom mink, men som kan genkendes på at have ruby eyes hvor mink har sorte øjne.



NoiaRats Rommy
Mock cinnamon hooded db rex

Mock cinnamon er den tickede mock mink. Ligesom mock mink har mock cinnamon ruby eyes, men dette kan ofte være svært at se hos voksne dyr. Dog er det helt tydeligt hos små unger, og især de første dage efter fødslen, kan det ses gennem øjenlågene, om ungen er sortøjet, eller en af de røde nuancer.

Kombinationsfarver:

Alle farver kan kombineres, og en del af kombinationerne har deres egne betegnelser. Dette er blot nogle eksempler.



Hedvig's Atum

Mock dove hooded mm dumbo

Mock dove er den ikke-tickedede kombination af Mock mink og russian blue (rb). Mock dove har ruby eyes ligesom mock mink.

Dove er mange steder betegnelsen for mink + rb, mock mink + rb og chokolade + rb. Vi er nogle der forsøger at adskille dem, som her med betegnelsen mock dove.

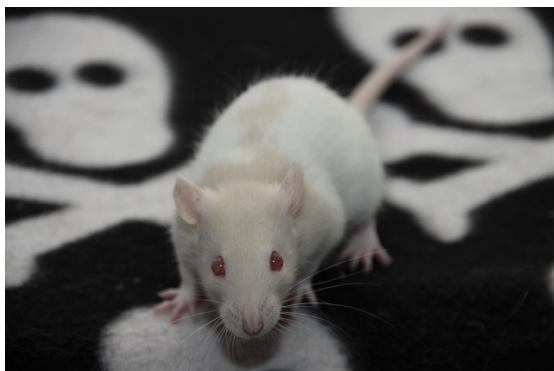


M&M's Bitter Pill

Russian silver self dumbo

Helle (Nice Rats) Skov Christiansen

Russian silver er den ikke-tickedede kombination af russian blue og blue, og kan i nuancer variere ud til begge. Oftest må man sammenligne med helsøskende for at farvebestemme med sikkerhed.



Neela

Mock beige hooded mm

Susan (Hellsus) Nielsen

Mock beige er den ikke-tickedede kombination af mock mink og beige.

Den tickede version mock fawn er nogenlunde lige så almindelig. Begge har pink eyes.



Nintendo Wii

Russian beige blazed hooded mm dumbo

Susan (Hellsus) Nielsen

Russian beige er den ikke-tickedede kombination af russian blue og beige. Russian beige har ruby eyes.

Effekter:

Effekter er her forstået som noget der er tilstede ud over rottens øvrige farve og aftegning, og som påvirker denne i større eller mindre grad.



Wanted Chippendale
Siamese self dumbbo

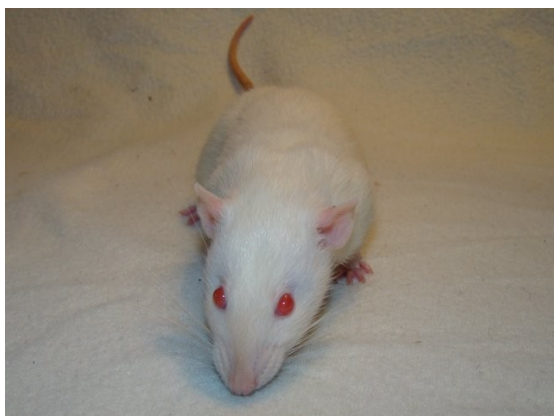
Siamese er i "familie" med himalaya og PEW, og kan arvemæssigt kombineres med disse. Hos siamese og himalaya, får pointsne farve efter tamrottens underliggende farve/aftegn. Pointsne opstår hvor tamrotten er koldest, altså snude, halerod, ører og poter.



Alenya's Bogazliyan
Black eyed siamese berkshire dumbbo

Black eyed er et gen der kommer til udtryk i simi, himi, PEW-familien, der naturligt er røddjede.

Alle siamese er som små cremefarvede, så som opdrætter kan man se fuld aftegning indtil Tamrotten pointer som ca. 3-4 uger gammel.



Hedvig's Shepherd Book
Mink/cinnamonpointed himalaya dumbbo

Himalaya er den genetiske blanding af siamese og pew. Hvor siamese som små er cremefarvede før de pointer, er himalaya helt hvide indtil de pointer. Himalaya pointer oftest først når de er 6-7 uger gamle, og pointsne bliver aldrig helt så kraftfulde som hos siamese.



Hedvig's Tiwaz
Pink eyed white (PEW)

PEW er en helt hvid tamrotte med røde øjne. Ofte er det denne type vi forbinder med laboratorierotter. En PEW får aldrig andet end helt hvid pels.



RVDV's Eilert
Burmese irish
Mea

Burmese kommer som pearl på mink kun til udtryk hos en siamese, himalaya eller PEW. Den kaldes kun en burmese, hvis genet kun er til stede én gang (Sable hvis det er dobbelt). Farven er en varm brun, med kontrast til den helt mørke point (hvis kombineret med simi.).



RVDV's Diablo
Red eyed devil dumbbo (RED)
Mea

RED (i nogle lande kaldet Marten) er som unger helt sorte med røde øjne, men får som voksne en mere mørkegrå pels, med en lysere nuance om snuden, over øjnene og bag ørene. Effekten er i familie med pew/himi/simi, men endnu ikke helt klarlagt.



Hedvig's Gantu
Russian blue agouti berkshire husky dumbbo

Husky kan genkendes på blissen i ansigtet, der kan være alt fra symmetrisk, bred, trekantet til smal og zig-zagget. Husky betyder at rottens farve langsomt fader væk.



Hedvig's Gantu
Russian blue agouti berkshire husky dumbbo

På billedet lige herover er Gantu ca. 1 måned. På dette billede, er han lige under et halvt år. Hos nogle huskyer fader farven meget hurtigt, og de kan være helt hvide, før de fylder et år. Hos andre går det langsomt, og de kan have en stor del af deres farve endnu, selv når de bliver gamle.

Aftegninger:

Betegnelsen for det område af rotten der er farvet.

"mm" er en forkortelse for mismarked/
mismarkeret, og betyder at aftegningen ligger
lidt udenfor den normale beskrivelse.



Tetris
Mock mink hooded

Hooded har farve på hovedet, og i en smallere
eller bredere stribe ned af ryggen til halen.
Nogle hoods er så brede at de når delvist ud på
siden af rotten.

Banded dækker over samme aftegning, men
bruges når tamrotten desuden er husky.



Gnaverlands Lucky
Black berkshire db

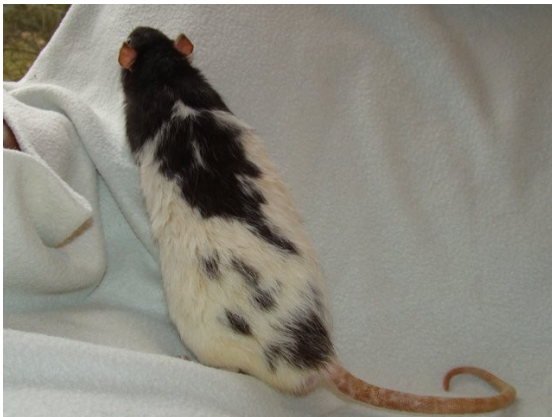
Berkshire har farve på hoved, ryg og sider, men
er hvide på mave og/eller ben.

Irish bruges af nogen, når det hvide på maven er
begrænset til en trekant mellem forbenene eller
aller nederst på maven.



Carat's Jacen
Mink self dumbo (silver)

Self er betegnelsen for en helfarvet rotte, dvs.
farven dækker hele kroppen, mave og tær
(Undtaget er huskybissen, men self husky ses
sjældent).



GR Didgeridoo
Black varigated downunder db

Varigated er det meget varierende og oftest usammenhængende mønster af farve på ryggen.



GR Didgeridoo
Black varigated downunder db

Downunder er farve på maven, adskilt helt eller delvist fra farven på resten af tamrotten. Altså er der mere eller mindre hvidt i siderne mellem mave og ryg.



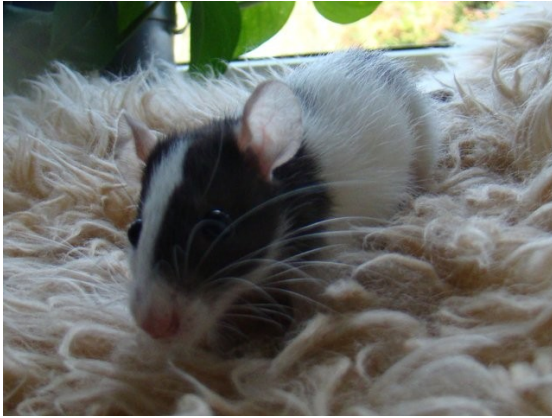
Hedvig's Isis
Russian blue varigated headspot downunder dumbo

Headspot er som navnet siger, en plet på hovedet. Nogle gange mere eller mindre tydelig.



Hedvig's Anubis
Black varigated notch downunder dumbo

Notch er en hvid linie op i farven på hovedet, startende i nakken. Notch skal have sammenhæng til det hvide på resten af kroppen, og findes derfor kun på lette aftegninger som varigated, capped og bareback.



DustyRats Alfa
Black hooded mm blazed db

Blazed er en hvid blis i panden, der af udseende er/kan være helt magen til huskyblissen. Dog er aftegningen langt sjældnere, og de der arbejder med den, lægger et stort arbejde i, ikke at bruge linier der bærer husky, for at kunne sige med så stor sikkerhed som muligt, at deres blissede unger ER blazed.



Cato's Snorlax
Black capped mm headspot notch db

Capped er farve kun på hovedet, og ned til lige før skuldrene, mens;

Bareback har farve udover skuldrene, og kan sammenlignes med en hooded uden rygstripen.

Pels:

Der findes forskellige pelstyper hos tamrotter, der ligesom i de andre kategorier ikke altid er ligetil at skelne fra hinanden.

Jeg har ikke longhair med i oversigten, da den kun avles meget begrænset i Danmark, og kvaliteten endnu ikke er på højde med udlandet.



CozyBunch Baloo
Agouti berkshire db rex

Rex er den for tiden mest almindelige krølledede pels. Oftest er pelsen på især unger helt tæt med kraftige nærmest cirkulære krøller. Der er dog stor variation i forskellige rex-familier. Bemærk at også knurhårene er krølledede. Nogle rex'er smider pelsen når de er omkring 3 uger, men denne vokser hurtigt ud igen.



Hedvig's Afrodite
Russian blue agouti hooded downunder dumbbo dobbeltrex

Dobbelt rex er tilstedeværelsen af to rexgener, hvilket har den betydning at tamrotten bliver mere eller mindre hårløs. Knurhårene er stærkt krølledede, og synligt kortere end hos rex.



Wanted Røskva
Russian blue berkshire dumbbo velveteen (rust)

Velveteen er oftest en lidt creppet kruset pels, hvor knurhårene er mere buede end egentlig krølledede. I nogle velveteen-familier er pelsen svær at genkende fra glat.

Dobbelt velveteen bliver ligesom en dobbelt rex stort set hårløs.



Hedvig's Athene

Russianblue hooded downunder db teddy

Teddy er blandingen af de to pelstyper rex og velveteen, der tilsammen giver en meget blød bamse-agtig pels. Knurhårene kan være både krøllede og buede.



RVDV's Christian

Fuzz

Mea (AuNaturel) van Morgue

Fuzz er en pelstype, og en af de kendte varianter af "nøgenrotter". I Danmark så vidt vides den eneste udbredte (når man ikke tæller dobbeltrex).

En fuzz har ofte en smule pels i ansigtet eller på benene.